

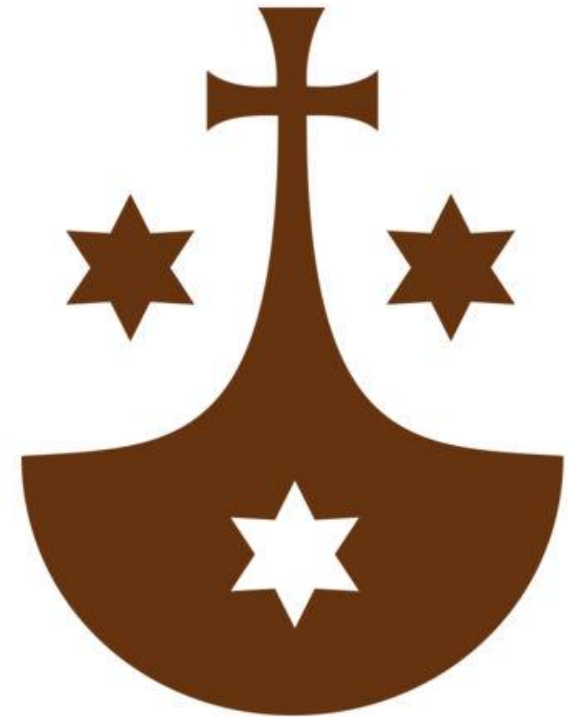

Filozoficzne konteksty mistyki św. Jana od Krzyża

Izabella Andrzejuk

Plan wystąpienia

- Św. Jan od Krzyża
- Dziedziny filozoficzne w tekstach św. Jana
- Filozoficzna erudycja św. Jana
- Mistyka św. Jana – najważniejsze elementy
- Człowiek i jego władze
 - Dusza ludzka
 - Jak poznaje człowiek
 - Poznanie Boga
 - *Raptus* i modlitwa duszy
 - „Widzenie Boga w szumie”
 - „Coś”
 - Uczucia duchowe
- Zakończenie

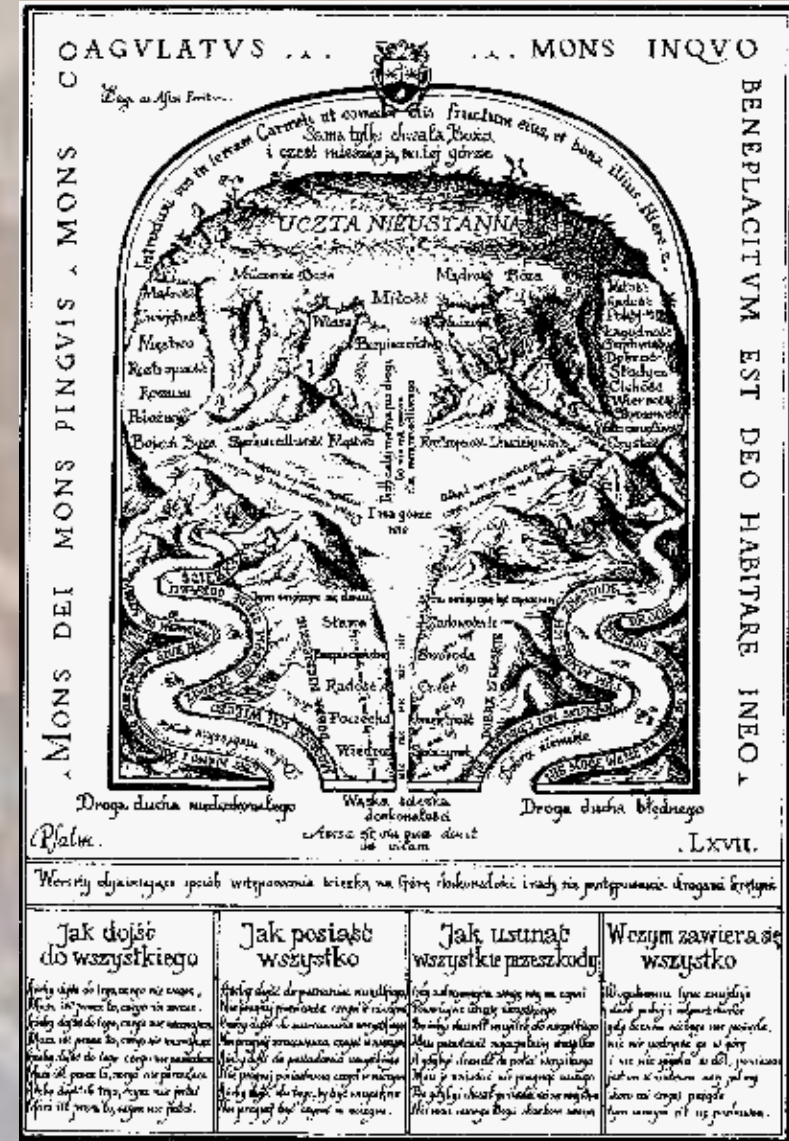
Św. Jan od Krzyża

- Juan de Yepes y Alvarez (1542 – 1591)
- 1559 – 63 uczęszczał do szkoły jezuickiej
- 1563 – wstąpił do zakonu karmelitów
 - Studiował w Salamance teologię i filozofię (1564 – 68)

Mistyka św. Jana

- Św. Jan – reformator karmelitów i reformator życia wewnętrznego
 - Propozycja nawiązywania zażyłych i bliskich relacji z Bogiem (droga na Górę Karmel drogą do Boga „na skróty”)
 - Rozbudowanie i wyjaśnienie etapu życia religijnego, nazywanego ciemną nocą miłości
 - Systematyczna propozycja radzenia sobie z kryzysami ciemnej nocy miłości

Wierzyć odważając się spisać wstępem krótkim na stronę rekonescencji i rady nie przestępować drogiąi krzyżem.

Jak dojść do wszystkiego	Jak posiadać wszystko	Jak ustąpić wszystkie przeszłości	W czym zawiera się wszystko
<p>Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas.</p>	<p>Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas.</p>	<p>Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas.</p>	<p>Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas. Wierzyć do tego, co jest w Bogu, i do tego, co jest w nas.</p>

Filozofia w tekstach św. Jana

Metafizyka

- Pierwsze zasady poznawania

Antropologia

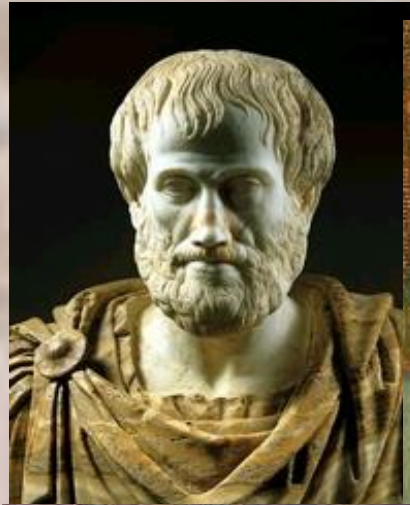
- Ogólna charakterystyka funkcjonowania władz ludzkich
- Relacje: dusza - ciało

Filozofia poznania

- Władze poznawcze człowieka
- Specyfika ludzkiego poznania
- Sposób poznawania Boga

Filozoficzna erudycja św. Jana

- Arystoteles
- św. Augustyn
- Pseudo-Dionizy Areopagita
- św. Grzegorz Wielki
- św. Bernard z Clairvaux
- św. Tomasz z Akwinu
- Ludwik z Leonu

Człowiek i jego władze

- Ujęcie człowieka w tradycji platońsko-arystotelesowskiej
 - Dusza ludzka jako istota człowieka (część bardziej duchowa i bardziej zmysłowa)
 - Ciało ludzkie jako więzienie duszy
- Szczególna i pierwszoplanowa rola intelektu w strukturze władz ludzkich
 - Wola podlega kierownictwu rozumu

Specyfika rozumienia duszy ludzkiej

DUSZA

Część bardziej duchowa

Odpowiedzialna za kontakty z
Bogiem

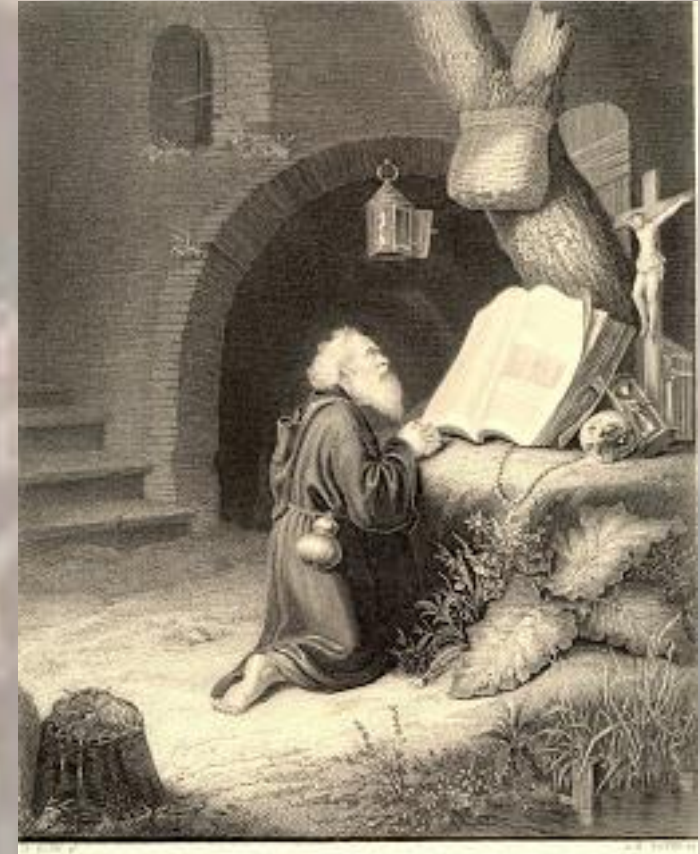
Część bardziej zmysłowa

Odpowiedzialna za kontakt z
ciałem

Jak poznaje człowiek?

- Dominują dwie perspektywy: ludzka i Boża
- Człowiek poznaje na sposób zmysłowo-intelektualny
 - Zmysły jako „okna” duszy
- Wszystkiego musimy się nauczyć (rodzimy się jako „*tabula rasa*”)

Poznanie Boga

- Kontemplacja jest poznaniem mistycznym i najdoskonalszym sposobem poznawania Boga
- Ten typ poznania inicjuje Bóg – przy biernej postawie człowieka (odbiorcy)
- Kontemplacja jest u św. Jana pojęciem szerokim, do którego możemy zaliczyć różne typy biernego poznania Boga:
 - *Raptus* i modlitwa duszy
 - „Coś”
 - „Widzenie Boga w szumie”
 - Uczucia duchowe jako dotknięcia Boże i pojęcia rozumowe,

Raptus i modlitwa duszy

- *Raptus* jako bierne doznanie Boga, docierającego do wnętrza duszy
 - Jego przebieg zależy od stopnia zaawansowania zażyłości z Bogiem
 - Skutkuje zachwyceniem i odrętwieniem (przypadek św. Pawła i *stupor mentis*)
- Modlitwa duszy – dusza zjednoczona z Bogiem kontempluje prawdy Boże
 - Nagłe, niespodziewane odseparowanie od innych
 - Bycie sam na sam z Bogiem („wróbel na dachu”)

„Widzenie Boga w szumie”

- Zjednoczenie z Bogiem niczym kontakt z wiatrem
 - Powiew = miłosne tchnienie, dające rozkosz
 - Szum – poznanie doświadczane przez intelekt możliwościowy człowieka (w nim udziela się intelektowi istota Boga)
- Widzenie Boga w szumie = widzenie substancjalne Boga, poznanie Jego prawd i tajemnic
 - Jest to poznanie przez kontemplację i nie bezpośrednio

„Wiem, że nic nie wiem – COŚ”

- Kontemplacyjne poznanie, niemożliwe do opisania
 - Zrozumienie i odczucie nieograniczonej boskości
 - Krótkie i wzniosłe odczucie bóstwa
 - Dusza dzięki temu poznaniu ma świadomość, że nie można w pełni poznać Boga w życiu doczesnym
- Ten typ poznania jest nieco zbliżony do *lumen gloriae*

Uczucia duchowe

Uczucia duchowe

Jako dotknięcia Boże

Jako pojęcia rozumowe

W substancji duszy

W afektach woli

Zakończenie

- Św. Jan traktuje filozofię marginalnie
 - To nie filozofia jest przedmiotem jego zainteresowania
- Filozoficzne podstawy, którymi się posługuje, mieszczą się w klasycznie rozumianej filozofii
- W większości przypadków jego poglądy filozoficzne są mieszaniną platonizmu z arystotelizmem

